

Gustavo A. Crocker
Helmer Juarez

RHEMA

CREDINȚA
BISERICII
ÎN ACȚIUNE

RHEMA: CREDINȚA BISERICII ÎN ACȚIUNE

**Resurse pentru lucrarea de
compasiune și
transformarea comunității**

Această carte este o compilație a unor sesiuni de instruire și a unor scrieri despre Lucrarea de compasiune, realizate de Gustavo Crocker în America Latină între anii 1992-1996.

Redactare: Gustavo Crocker și Helmer Juarez

Copyright © Gustavo A. Crocker și Helmer Juarez, 2010

Titlul original în limba engleză: *Rhema: The Church's Faith In Action: Resources for Compassionate Ministries and Community Transformation*

Ediția în limba română publicată de:

O.C.E.A.D. Nazarineanul

Intrarea Viilor, Nr. 4, Sector 5

București, România

www.missionaleurasia.com

Traducere: Elena Istrati

Corectare: Steluța Gocica

Coordonare: Jonathan Phillips

Toate citatele din Scriptură sunt din versiunea Dumitru Cornilescu.

Rhema (ῥῆμα în limba geacă), literal înseamnă “rostire” sau “lucru spus”. Este un cuvânt care se referă la acțiunea de exprimare. În creștinism, rhema este folosit în studiile biblice pentru a exprima cuvântul lui Isus Hristos, care rămâne în veac (1 Petru 1:25).

CUPRINS

CAPITOLUL I:

Principiile de bază ale compasiunii 5

CAPITOLUL II:

Lucrarea holistică în biserica locală 15

CAPITOLUL III:

Transformarea bisericii și a comunității 25

CAPITOLUL IV:

Dezvoltarea holistică a copilului 35

ANEXA:

Generare de fonduri pentru lucrările
de compasiune 39

CAPITOLUL I

PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE COMPASIUNII

Practicarea compasiunii în biserica locală a constituit deseori un subiect de discuție în viața bisericii. Face parte compasiunea din misiunea bisericii? Când discutăm despre nevoile altora, responsabilitatea cade pe seama bisericii sau a statului?

Istoria bisericii timpurii este povestită în Cartea Faptele Apostolilor, arătându-ne că actele de compasiune erau firești în viața creștinilor, o realitate evidentă a mărturiei creștine. Abordarea holistică a vieții creștinilor din primul secol au avut rezultate vizibile atât în interiorul bisericii, cât și în afara ei. Tot ce aveau, puneau în comun, nimeni nu ducea lipsă de nimic. Cei care aveau bunuri, le aduceau apostolilor pentru a fi împărțite celor nevoiași. Rezultatele erau minunate: biserica creștea și chiar și cei din afară se converteau, pe măsură ce-L cunoșteau pe Dumnezeu care făcea schimbări atât de radicale în viețile oamenilor.

Cu siguranță, acest lucru nu a fost ușor de realizat. Și acolo existau probleme, plângeri de tipul „cum de văduvele din acest grup nu se bucură de aceeași atenție precum văduvele din celălalt grup?” (Fapte 6) În alte cazuri, problemele erau și mai grave, unii „credincioși” încercau să-i păcălească nu pe apostoli, ci chiar pe Dumnezeu când îi aduceau, în mod nesincer, doar o parte din daruri (Fapte 5). Aceasta ne arată că Dumnezeu trebuia să schimbe în totalitate inima omului pentru ca acesta să se implice profund în misiunea de iubire pentru ceilalți.

Când a luat ființă Biserica Nazarineanului, la începutul secolului XX, viziunea unei misiuni holistice făcea parte din practica vieții creștine în biserică. Biserica a organizat diferite acte de compasiune, care răspundeau nevoilor timpului. Atenția pentru orfani și văduve, în special pentru cei săraci, era o prioritate. Pregătirea credincioșilor de a servi nevoilor oamenilor a fost luată în serios chiar de la fondarea

bisericii. Aspectele practice ale lucrării s-au concretizat în școli de asistente medicale, create pentru a pregăti asistente misionare și în case pentru mamele singure sau abuzate.

Când Biserica Nazarineanului a început să-și trimită misionari în diferite părți ale lumii, aceștia luau în considerare nevoile comunității în care mergeau. Rezultatul practic al misiunii acestora a fost înființarea de clinici și școli pentru a răspunde nevoilor de educație și sănătate în comunitățile în care ajungeau misionarii. În timpul acestui angajament pentru comunitate, misionarii au lucrat într-un mod activ la traducerea Bibliei în dialectele native ale noilor convertiți.

Cu timpul și din motive diferite ce au intervenit în viața misionară a bisericii, aceste practici s-au pierdut și nu mai erau atât de importante pentru viața bisericii. Această stare de lucruri s-a perpetuat până prin anii '80, când importanța iubirii și a slujirii față de aproapele a devenit din nou o responsabilitate acceptată instituțional pentru credincioșii nazarineni. Atunci Lucrarea de Compasiune a Bisericii Nazarineanului a început să ne reamintească faptul că a-L iubi pe Dumnezeu implică și iubirea pentru aproape.

Astăzi este foarte important pentru noi să înțelegem și să răspundem, la fel ca și liderii bisericii timpurii nevoilor sociale, fizice și economice ale membrilor bisericii și comunității. Apostolii au delegat responsabilitatea de a răspunde celor aflați în nevoi unui grup de oameni care au darul de a sluji, oameni plini de Duhul Sfânt, vorbiți de bine și plini de înțelepciune. Ei erau plini de Duhul Sfânt pentru a arăta iubirea și compasiunea pentru oameni; erau plini de înțelepciune pentru a aduna și a distribui resursele și, de asemenea, erau și martori buni, credincioși onorabili, așa încât oamenii să poată crede în Dumnezeu care i-a trimis pe ei pentru a sluji.

Care e situația actuală a bisericii? Chiar dacă majoritatea credincioșilor cred că „practicarea compasiunii e un lucru bun“, noi putem identifica cel puțin șapte poziții filozofice diferite pe care le

adoaptă liderii și membrii bisericii când se referă la compasiune sau la lucrarea holistică:

1. COMPASIUNEA CA UN OBSTACOL

Pentru cei care împărtășesc această perspectivă, compasiunea este considerată ca o povară pentru evanghelizare. De pe această poziție, unica lucrare dreaptă a bisericii este de a câștiga suflete pentru eternitate, salvându-le de judecata veșnică. Activitățile de compasiune îți iau timp, energie și bani și distrage biserica de la scopul ei principal – de a câștiga suflete.

2. COMPASIUNE DEGHIZATĂ

Pentru acei care au acest mod de abordare, compasiunea înseamnă „un mijloc pentru un scop”. În acest caz oamenii cred că activitățile din cadrul lucrării de compasiune sunt importante pentru că actele de compasiune îi pot atrage pe oameni spre Hristos. Activitățile de compasiune sunt acceptabile atâta timp cât acestea pot avea rezultate reale - noi persoane convertite.

3. COMPASIUNE DE MÂNTUIRE

Adepții acestei abordări cred că mântuirea este o consecință firească a lucrării de compasiune. Actele de compasiune îi fac pe oameni să vadă dragostea lui Dumnezeu pentru ei, astfel li se arată Hristos și creștinismul. Prin aceasta ei pot găsi calea și pot fi salvați. Văzută în acest fel, mântuirea și compasiunea merg mână în mână și devin o parte importantă a conceptului Compasiune-Evanghelizare. Roadele compasiunii în biserica timpurie erau creșterea bisericii și schimbarea oamenilor.

4. COMPASIUNEA CA STIL DE VIAȚĂ

În acest caz, compasiunea este un mod de viață pentru fiecare membru al bisericii și nu o activitate sporadică. Credincioșii nu

așteaptă ocazii speciale și nici proiecte extraordinare. Compasiunea vine de la fiecare membru al bisericii, oricând, indiferent de nevoi. Credincioșii care percep „compasiunea ca stil de viață” sunt convinși că a-i iubi și a-i sluji pe alții este scris în ADN-ul creștinului și în timp ce datoria lor este de a sluji și de a avea grijă de nevoile celorlalți, Dumnezeu îi va adăuga bisericii pe cei care vor fi salvați.

5. COMPASIUNE ÎN CAZURI DE CRIZĂ

Pentru unii compasiunea răspunde nevoilor credincioșilor și comunității într-un moment de criză. Catastrofe, dezastre și nevoi stringente trezesc compasiunea bisericii, în special a celor care sunt gata să-i ajute pe cei aflați în suferință. De exemplu, ca rezultat al unui comportament receptiv față de nevoi, Biserica Nazarineanului a instituit un fond pentru ajutor în caz de foamete și dezastru în lume. În diferite părți ale lumii creștinii, de regulă, nu cunosc nevoile celor din jur sau cele din întreaga lume. Cu toate acestea, sentimentul de compasiune se activează atunci când sunt confrunțați cu criza din jurul lor și răspund cu bunăvoință.

6. COMPASIUNE FĂRĂ MĂRTURIE

Pentru unii creștini, compasiunea este folosită în locul evanghelizării. Ei cred că acțiunile lor de compasiune înseamnă evanghelizare și ei chiar se sfiesc în a propovădui Evanghelia deoarece cred că aceasta ar însemna prozelitism. În acest caz, biserica nu mai are programe de evanghelizare, iar prezența ei în proiecte de ajutor al aproapelui se crede că acoperă angajamentul creștin în lume.

7. COMPASIUNE POLITICĂ

Există oameni care cred că actul de compasiune ca și acțiune socială poate fi folosit drept mijloc pentru schimbări politice în societate. Împărăția lui Dumnezeu este văzută ca un program politic care vrea să schimbe structurile societății. Pentru adepții acestei

poziții, evanghelizarea nu este ceva necesar și această folosește resursele destinate schimbării structurilor politice sau a societății.

Perspectivile de mai sus prezintă o varietate de păreri despre rolul compasiunii în viața bisericii. Unele dintre acestea exclud compasiunea deoarece o consideră a fi o piedică în capacitatea bisericii de a câștiga suflete. Cealaltă extremă exclude evanghelizarea pentru că o consideră a fi o limitare a capacității bisericii de a juca un rol în schimbări politice. Oricum, realitatea este că biserica nu-și poate permite să cadă în vreuna dintre aceste extreme. Potrivit Bibliei, misiunea bisericii este de a avea un echilibru în lucrările sale, ajungând la nevoile spirituale și fizice ale comunității sale.

Pentru a ajuta la realizarea acestui echilibru, creștinii au dezvoltat conceptul de „Misiune holistică”.

Misiunea holistică este proclamarea și demonstrarea Evangheliei. Nu simplul fapt că evanghelizarea și implicarea socială trebuie făcute împreună. Mai degrabă, în misiunea holistică proclamarea noastră are consecințe sociale pe măsură ce îi chemăm pe oameni să iubească și să se pocăiască în toate aspectele vieții lor. Iar implicarea noastră socială are consecințe evanghelistice în măsura în care noi suntem martorii transformărilor împlinite de harul lui Isus Hristos. Dacă ignorăm lumea, trădăm cuvântul lui Dumnezeu, care ne trimite în lume să slujim. Dacă ignorăm cuvântul lui Dumnezeu, nu oferim nimic lumii. Dreptatea și îndreptățirea prin credință, închinarea și acțiunile politice, schimbările de ordin spiritual și material, personal și structural toate ne aparțin nouă. La fel ca

și în viața lui Isus, „a fi”, „a face” și „a spune” fac parte din esența misiunii noastre holistice.¹

CALEA SPRE COMPASIUNE

Comunitățile și grupurile sociale răspund în mod diferit la problemele oamenilor. Aceste răspunsuri depind de numeroși factori ce țin de doctrină, teologie, ideologie și individ. Dar aceste răspunsuri depind și de nivelul de sensibilitate și percepție pe care o au grupurile sociale despre o anumită situație de criză. Altfel decât prin atitudinea de ignorare a problemelor omenirii (lucru care nu pare a fi uman sau creștin), oamenii, în general, reacționează în trei feluri diferite când se confruntă cu situațiile dificile ale altor oameni. Astfel de atitudini sunt parte din evoluția nivelului de sensibilitate uman: filantropie, acțiuni sociale și compasiune.

FILANTROPIA

Filantropia este cel mai frecvent răspuns al omului atunci când se confruntă cu nevoile altora. Oamenii de regulă, dau din ceea ce le rămâne sau din ceea ce au din abundență. Cu alte cuvinte filantropia presupune: (a) ca persoana care dă să aibă resurse și (b) existența unor nevoi, care pot fi reale sau nu. Oamenii nu trebuie decât să ceară resurse și donatorii le vor dona. Oricum, acțiunea de a da este motivată de impulsul sau reacția față de o anumită situație auzită sau observată.

Elementul determinant pentru filantropie este instinctul. Oamenii donează pentru că au fost impresionați de o situație sau de un lucru. Când o persoană vede, miroase, gustă sau atinge ceva neplăcut, aceasta reacționează adecvat. Pentru un filantrop aceste reacții

---

¹ Textul de mai sus este un fragment din „Micah Declaration on Integral Mission”, elaborată de către participanții la Micah Network Consultation on Integral Mission, care a avut loc la Oxford, în septembrie 2001.

întotdeauna au de-a face cu existența sau lipsa resurselor la îndemână. Iată de ce majoritatea acțiunilor filantropice sunt făcute de către indivizi sau organizații care au resurse sau au acces la resurse.

Practica filantropică nu cere să ai contact direct cu cei care vor beneficia de pe urma unei astfel de acțiuni. Mulți sunt motivați și doar privind publicitatea de la televizor, știrile, publicații sau chiar numai dacă aud despre nevoile cuiva. Dar nu trebuie să uităm că nivelul de sensibilizare pe care îl provoacă aceste imagini în practicarea actelor de filantropie este temporar sau de circumstanță.

ACȚIUNI SOCIALE

Acțiunile sociale se bucură de o acceptare considerabilă printre grupurile de creștini din zilele noastre. Doctrina principală a acțiunii sociale este că anumite segmente de populație marginalizate au nevoie să fie organizate. Acest lucru urmărește să stabilească cererile lor într-un mod cât mai exact. În consecință, ei vor putea obține resursele necesare pentru a avea un nivel de viață mai bun.

Atât timp cât acțiunea socială are la bază schimbarea planificată, acest tip de cerere reclamă un anumit nivel al conștiinței critice și o înțelegere a dinamicii sociale implicate în problemele cu care se confruntă cel de lângă noi. În acest sens, elementul determinant pentru acțiunea socială este logica mentală.

Când oamenii înțeleg clar o anumită situație, ei sunt motivați să rezolve dificultățile într-un mod rațional, planificat. Chiar și în situațiile în care activiștii sociali nu au acces la resurse, nivelul lor de înțelegere a situației le permite să mobilizeze grupuri, comunități și resurse, având drept obiectiv obținerea acelei schimbări care a fost planificată.

Pentru a putea avea un asemenea nivel de înțelegere a situației, liderii ar trebui să aibă un simț dezvoltat al sensibilității sau al conștiinței sociale. Simțul sensibilității se obține prin cunoașterea problemelor, examinându-le, trăind situații similare cu cele care se încearcă a fi rezolvate. Practica acțiunilor sociale cere un contact mai

mare cu comunitatea. În general, activiștii sociali sunt lideri ai comunității, chiar dacă mulți dintre ei, deseori, nu fac parte din viața de zi cu zi a comunității. Acești lideri mobilizează grupuri și resurse. De asemenea, fac planuri de implementare pentru alții. Este important de menționat că sunt puse împreună de către cea mai creativă sau cea mai pregătită persoană din grup sau de către „intelectualii” din afară, veniți să ajute grupurile marginalizate.

COMPASIUNEA

Compasiunea, de asemenea, este un răspuns la nevoile comunității. Acesta este probabil cel mai profund și dificil de îndeplinit. Compasiunea este mai mult decât o simplă reacție la o dificultate percepută. Compasiunea merge chiar mai departe decât o înțelegere clară și o analiză critică a situațiilor care îi afectează pe cei de lângă noi. Compasiunea constă în „întruparea” dificultăților celorlalți în propria noastră existență. Cu alte cuvinte, compasiunea înseamnă a simți și a trăi așa cum simt și trăiesc ceilalți. Aceasta este unica metodă care ne permite să răspundem în felul în care ceilalți ar putea răspunde în situații critice, dificile sau chiar în situații de bucurie.

Când oamenii sunt capabili să sufere cu cei care suferă, ei adoptă stilul de viață plin de compasiune despre care ne-a învățat Isus. Isus este cel mai bun exemplu de viață plină de compasiune. El a văzut și a înțeles suferința oamenilor (cerințe atât pentru acțiuni sociale, cât și pentru acțiuni filantropice). Cu toate acestea, El nu s-a oprit aici. Isus a luat chip de om și a îndurat durerea creației Lui. Atitudinea Lui față de mizeria poporului Său nu era motivată doar de părerea de rău pentru acești oameni. Lucrarea Lui nu a fost o lucrare de acțiune socială. Faptul că a fost și El asemenea oamenilor care suferă a însemnat un act de compasiune.

Ingredientul principal pentru compasiune este dragostea. Este imposibil să avem un stil de viață plin de compasiune fără a avea dragoste în noi. Pavel a scris corintenilor (o comunitatea foarte activă)

accentuând în mod expres: „Și chiar dacă mi-aș împărți toată averea pentru hrana săracilor (filantropie), chiar dacă mi-aș da trupul să fie ars (acțiune socială), și n-aș avea dragoste (compasiune), nu-mi folosește la nimic” (1 Corinteni 13:3 – notele aparțin autorului).

Compasiunea cere de la cei care o practică să fie implicați în totalitate și să se identifice cu cei care doresc să experimenteze plinătatea vieții. Isus a manifestat compasiune pentru cei pierduți, pentru cei bolnavi, pentru cei săraci și pentru cei aflați în nevoi. Din acest motiv mergea în orașe să predice Evanghelia salvatoare, să vindece și să învețe. Mai mult decât atât, El a trăit împreună cu cei nevoiași. Și chiar dacă El a trăit cu ei, a făcut parte dintre ei, El nu s-a comportat asemenea lor. Prin exemplul Său, El ne-a cultivat un nou și adevărat mod de viață.

ÎNTREBĂRI PENTRU DISCUȚIE

1. La ce nivel ești ca și individ?
2. La ce nivel este biserica ta ca și trup al lui Hristos?
3. La ce nivel este grupul din care faci parte acum?

CAPITOLUL II

LUCRAREA HOLISTICĂ ÎN BISERICA LOCALĂ

La baza oricărei lucrări holistice în biserică stă mobilizarea. Lucrarea holistică este un obiectiv pentru toți creștinii, nu doar pentru pastor sau pentru lideri (mai ales nu e doar pentru comitetul de compasiune). De multe ori, în biserică punem mai mult accent pe activități sau pe oameni. Mobilizarea presupune un echilibru unde există loc de lucrare pentru toate activitățile și pentru toți credincioșii deopotrivă. Această lucrare integratoarene ajută să vedem biserica ca un tot întreg, iar diversitatea lucrărilor contribuie la dezvoltarea bisericii.

Chiar având la bază noțiunea de misiune holistică, atât din perspectivă biblică, cât și din perspectivă practică pentru viață și pentru creșterea bisericii, unii sceptici văd acest concept ca fiind idealistic pentru bisericile mici, în special pentru cele care activează în zone sărace. Cu toate acestea, misiunea holistică este ceva posibil de realizat (și chiar necesară) chiar și pentru cei convertiți de curând. Misiunea noastră este de a crește discipoli capabili să facă ceea ce ne-a învățat Domnul Isus.

Există câteva principii care pot ajuta bisericile să stabilească încă de la începutul activității caracterul holistic și de transformare:

1. **Mentorează-i pe cei noi în credință cu privire la metodele și practicile lucrării cu alți oameni încă de la începutul uceniciei lor.** Reține faptul că a lucra pentru nevoile spirituale și fizice ale celorlalți nu este o activitate doar pentru creștinii cu experiență.
2. **Bazează-ți strategia de ucenicizare pe pasajele biblice care prezintă învățătura despre dragostea noastră față de aproapele.**
3. **Ca și mentor trebuie să duci o viață echilibrată și o lucrare holistică** Viața ta echilibrată îi va învăța pe membrii bisericii și

- ai comunității tale că tu îți faci timp pentru lucrarea ta, pentru a te îngriji de nevoile sociale și fizice ale altora.
4. **Trebuie să înțelegi că stilul de viață al membrilor bisericii ar trebui să se potrivească cu lucrarea de ansamblu a bisericii locale.** Programele bisericii locale trebuie să reflecte ceea ce practică oamenii în parte și familiile acestora în viața lor de zi cu zi. Dacă membrii bisericii se implică în lucrarea holistică numai atunci când biserica îi adună în cadrul unui program, acasă stilul lor de viață nu se va îmbunătăți. Participarea lor la programe izolate va servi ca și scuză de a nu practica decât sporadic stilul de viață holistic.
  5. **Găsește viziunea pe care Dumnezeu o are pentru comunitate.** Roagă-te, citește și discută implicațiile lucrării holistice din perspectivă biblică. Studiază nevoile comunității. Întreabă-te pe tine însuși: „Dacă Isus ar fi fost liderul acestei comunități, cum ar arăta ea?“, „Ce schimbări ar face El în domeniul spiritual, social, fizic, emoțional și moral?“ Reține că atunci când va apărea viziunea, ea va fi una dinamică. Pe măsură ce biserica își identifică viziunea, intențiile lui Dumnezeu vor fi din ce în ce mai clare.
  6. **Dă mărturie că lucrarea de ajutorare a aproapelui reprezintă intenția lui Dumnezeu de a reface poporul Lui în întregime.** În primul rând, de fiecare dată când există o inițiativă de a-i ajuta pe cei nevoiași, comunică motivul acestui eveniment: „Dumnezeu vrea să refacă viața celor în nevoi“. În al doilea rând, roagă-te din toată inima în timp ce planifici, duci la realizare, evaluezi, dar mai ales în timp ce sărbătorești sfârșitul activității. În măsura în care cei din afara bisericii vor vedea cum credincioșii îi cer lui Dumnezeu îndrumare, dar și resurse, ei vor înțelege că biserica crede și se conduce în așa fel de parcă Dumnezeu însuși ar conduce acest proiect. În al treilea rând, biserica trebuie să mulțumească lui Dumnezeu atât în

mod public, cât și în privat , fiindcă Dumnezeu este Cel care le face pe toate. În caz contrar, biserica se supune riscului ca toată onoarea să se îndrepte către misionarul, pastorul sau liderul care realizează proiectul sau către instituția pe care o folosește Dumnezeu pentru a oferi resursele necesare.

7. **Folosește resursele locale pe care ți le-a dat Dumnezeu înainte să apelezi la instituțiile externe.** Dumnezeu nu face excepții. Și cei săraci trebuie să dea, potrivit poruncilor, și ei trebuie să împartă ceea ce le-a dat Dumnezeu. El se bucură când poate folosi resurse insignifiante, oferite din toată inima, cu care au venit în fața Lui. Dumnezeu folosește puterea și voia Lui de a-i binecuvânta și de a-i onora pe cei care L-au onorat pe El prin supunere. Fii conștient de cei ce vin în biserica ta sau în comunitate cu resurse care pot fi folosite și donate. De multe ori aceste grupuri sau indivizi se comportă ca și cum cei în nevoie ar fi atât de săraci, încât ei nu au nimic (nici măcar responsabilitatea) de a se ajuta unii pe alții. Fără a-și da seama, ei fură bucuria de a vedea cum poate binecuvânta Dumnezeu ascultarea lor din partea oamenilor – poate împărțind unicul dar pe care îl au ei. (Matei 25:14-28)
8. **Ar trebui să capeți experiență în activități de lucrare holistică de dimensiuni mici, în care să implici resurse locale înainte să începi proiecte mai mari care necesită ajutor extern.** Dacă aduci resurse în cantități mari din altă parte înainte ca biserica să înceapă prin a depinde de Dumnezeu în puținul pe care îl are, acest fapt ar conduce la câteva riscuri: 1) Biserica ar putea crede că tot ce ține de acoperirea nevoilor fizice și sociale ale lucrării trebuie să vină exclusiv din exterior; 2) Biserica poate să se obișnuiască cu programe instituite de ajutor care depind de resursele din afară; 3) Biserica nu va învăța niciodată să inițieze programe de lucrare holistică, pe baza doar a propriilor resurse.

9. **Contactează alți frați sau alte biserici pentru a afla despre noi strategii și resurse; astfel vei da posibilitate bisericii tale să lucreze în comunitate într-un mod holistic.** Înainte de a începe un program cu biserica ta, vezi cum alte grupuri găsesc soluții pentru probleme sau nevoi similare. Află cum obțin ei resursele lor. Găsește diferite soluții, iar după aceasta decide, împreună cu liderii, care este cea mai bună soluție în contextul bisericii tale pe plan local.
10. **Cultivă un comportament propriu celui care slujește, nu al celui care controlează.** Biserica locală trebuie să fie asemenea unui far care luminează; ea trebuie să aibă o influență pozitivă în comunitate, dar să nu fie un centru de operațiuni pentru o agenție politico-religioasă. Biserica poate participa și conduce unele proiecte care să urmărească beneficiul comunității, biserica nu ar trebui să încerce să monopolizeze controlul tuturor proceselor.

În Marcu 6:34-44 găsim câteva reguli de bază, practicate de Isus atunci când era vorba de nevoile comunității:

- Era o mare mulțime în acea zi. Biblia ne dă doar numărul de bărbați care au fost acolo (5000), dar presupunem că acolo, erau, de asemenea și femei, tineri și copii.
- Ei aveau o mare nevoie: erau flămânzi.
- Ucenicii au vrut să-i trimită acasă. Și ucenicii erau flămânzi și aveau provizii puține sau nu aveau deloc.
- Un băiat avea niște pâine și niște pește.
- Isus a avut grijă de ei și s-a întâmplat un miracol.

Regulile de mai sus pot fi urmate atunci când biserica își organizează un plan de lucru pentru comunitate:

1. Identifică nevoile

Biblia ne spune că acea comunitate avea trei nevoi principale, identificate de către Isus și ucenicii Lui.

- a. Lipsa de organizare în comunitate (ei erau asemenea unor oi fără păstor, versetul 34).
- b. Foamea (versetul 36)
- c. Lipsa unui loc unde să se poată caza (Luca 9:12).

Odată ce potențialele nevoi sunt identificate, trebuie să se decidă care dintre acestea este cea mai importantă. Trebuie să stabilești care dintre nevoile existente:

- a. cere o atenție urgentă?
- b. cere atenție, dar nu atât de urgentă?
- c. poate aștepta pentru a fi rezolvată mai târziu?

2. Fă o listă a soluțiilor alternative

Este important să studiezi posibilele soluții pentru o problemă existentă. Acest lucru trebuie făcut cu mare atenție, pentru că uneori, în loc de a rezolva o problemă, poți cauza mai multe necazuri. În diferite părți ale lumii poți vorbi despre o problemă des întâlnită cum ar fi soluție versus dependență.

În pasajul acesta biblic putem găsi două alternative. Prima: Să-i trimiți pe oameni acasă (a încuraja dezorganizarea, versetul 37). Sau a doua: Să le dai de mâncare (a încuraja organizarea, versetul 37)

Căutând soluții alternative, bisericile trebuie să înțeleagă că există diferite tipuri de lideri și diferite perspective vizavi de nevoile celorlalți (așa cum s-a menționat în Capitolul I). În versetul 37 găsim două tipuri de conducere:

- a. **Liderii care zic: „Aceasta nu este problema noastră”,** le spun oamenilor să plece și să găsească ei singuri soluția. Acești lideri cred că nu pot face nimic pentru a rezolva problema. Ei sunt membri ai aceleiași comunități dar, cu toate acestea, nu îi

interesează problemele comunității atâta timp cât acestea nu-i afectează în mod personal. Trebuie să alegem cu grijă soluțiile dar, de asemenea, trebuie să urmăm sfatul de a fi atenți și de a asculta (Exod 3:7). Cea mai mare nevoie relatată în acest pasaj biblic este lipsa hranei (versetul 36).

- b. Liderii care zic: „Mergeți și dați-le de mâncare“** cred că ei sunt acolo pentru a rezolva problemele. Ei sunt membri aceleiași comunități, și chiar dacă problemele nu-i afectează în mod personal, problemele comunității sunt și problemele lor. Ca și lideri ai lucrării de compasiune, trebuie să știm ce fel de lideri suntem și ce fel de lideri dorim să avem în echipa noastră.

3. Identifică resursele

Este uluitor să ascuți răspunsurile pe care le dau oamenii atunci când li se cere să identifice resursele pe care le au. Asemenea ucenicilor, răspunsul auzit cel mai des este: „Nu avem nimic, doar 200 de monezi de argint, suntem săraci, avem nevoie de ajutor.“ În versetul 38 Isus îi întreabă pe ucenicii Săi: „Câte pâini aveți? Duceți-vă de vedeți“. Această frază înseamnă că trebuie să deschizi ochii și să vezi ce ai în jurul tău. Mulți lideri ai bisericii își pierd timpul plângându-se despre cât de sărac și mizerabil este traiul lor și asta se întâmplă pentru că ei nu vor să vadă ce se petrece în imediata lor apropiere. Să ne aducem aminte de povestirea despre calul al cărui stăpân a descoperit cum să-l facă să alerge continuu, legându-i de gât un băț care avea un morcov la capăt. Fiind atent la morcovul atârnat de gâtul lui, calul nu mai putea vedea pășunile verzi de pe marginea drumului. Cu părere de rău, mulți dintre noi ne concentrăm mai mult asupra morcovului (puținele resurse externe) și uităm de toate resursele pe care le avem în jurul nostru. Cea mai bună cale de a-ți vedea resursele este să aplici principiul „Duceți-vă de vedeți“.

DUCEȚI-VĂ DE VEDEȚI!

- a. Câte resurse umane ai? Fă o listă: femei, medici, bărbați, tâmplari, tineri, învățători, constructori, asistente, fermieri etc.
- b. Ce resurse materiale ai? Fă o listă: apă, animale, proprietăți, lemn, piatră, plante etc.

ȚINE CONT DE URMĂTOARELE LUCRURI ATUNCI CÂND ÎȚI PLANIFICI O INIȚIATIVĂ

- a. Resurse necesare: De ce resurse ai nevoie? În exemplul lui Isus, mâncarea a fost resursa de care era nevoie pentru a hrăni comunitatea.
- b. Resurse locale: Trebuie să știm câte și ce fel de resurse avem în comunitate. Duceți-vă de vedeți!
- c. Resurse externe: De câte resurse externe ai nevoie pentru a răspunde pe deplin la nevoile existente? În general, un donator ar putea suplini această nevoie pe viitor.

ORGANIZEAZĂ ȘI ȚINE CONT DE RESURSELE PE CARE LE AI

De cele mai multe ori, resursele locale sunt disponibile acolo unde lucrarea va fi pusă în aplicare. Uneori, acestea trebuie căutate în comunitate sau în afara ei. Pentru a facilita munca, ar trebui găsite și stocate toate resursele în apropierea locului unde urmează să se facă lucrarea. De asemenea, trebuie să înțelegem că toate resursele aparțin lui Dumnezeu. Prin urmare, înainte de a le folosi sau de a cere ajutor de la alții, trebuie mai întâi să le închinăm lui Dumnezeu, rugându-ne pentru:

- binecuvântarea Lui peste resursele locale disponibile;
- binecuvântarea Lui peste resursele necesare și
- ca El să înmulțească resursele care vor fi necesare.

4. Întocmește un plan de lucru

Aceasta este cea mai importantă parte a inițiativei de lucrare. Un proiect fără un plan de lucru este sortit eșecului. Un plan de lucru ajută biserica să se organizeze pentru a fi mai ușor să recunoască toate etapele proiectului și toate resursele necesare pentru atingerea scopurilor și obiectivelor. Un plan ajută, bineînțeles, și la o mai bună gestionare a resurselor. Un plan trebuie să conțină atâtia pași de câți e nevoie potrivit obiectivelor proiectului pentru a fi dus la bun sfârșit. De exemplu, în Marcu sunt 4 etape (citește Marcu 6:39-43) care presupun:

1. Organizarea comunității (versetele 39-40)
2. Distribuirea (versetul 41)
3. Supravegherea și evaluarea nevoilor întâlnite (versetele 42-43)
4. Răsplata muncitorilor (versetul 43)

5. Organizează comunitatea

De ce este important să organizezi comunitatea pentru un proiect? Există mai multe motive, iată câteva dintre acestea:

- a. pentru a avea un control mai bun asupra situației;
- b. pentru a distribui mai bine resursele;
- c. pentru a evita utilizarea greșită a resurselor limitate;
- d. pentru a evita criticile și bârfele;
- e. pentru a folosi la maxim capacitatea liderilor;
- f. pentru a cunoaște diferite niveluri ale nevoilor;
- g. pentru a cunoaște și a coordona împreună cu toți oamenii de care e nevoie și
- h. pentru a înțelege abilitățile și capacitățile oamenilor.

6. Definește-ți obiectivele pentru program sau pentru proiect

Definirea obiectivelor te va ajuta să-ți imaginezi cât de mult vrei să realizezi prin proiect și cum vei face acest lucru. Să presupunem că stai într-un oraș mic. Într-o dimineață te trezești și îi spui soției tale: „Draga mea, mâine trebuie să merg în oraș să vizitez cinci clienți. Nu mă întorc

decât seara târziu.” Acest exemplu ne arată foarte clar care sunt obiectivele propuse: (1) să mergi în oraș dimineața; (2) să vizitezi în timpul zilei cinci clienți și (3) să te întorci seara acasă. În acest caz, ai expus pe scurt obiectivele proiectului pentru soția ta, făcând referire la numărul de clienți, data proiectului și orice altă informație necesară. În Marcu 6:42 aflăm că obiectivele dorite au fost realizate: fiecare dintre cei prezenți a mâncat și s-a săturat. Planul trebuie să conțină atâtea etape de câte are nevoie, fiind în concordanță cu obiectivele propuse.

7. Evaluarea

Cum știi dacă lucrurile se întâmplă așa cum au fost planificate? Cum știi dacă se impun anumite schimbări pentru a corecta elementele care lipsesc pentru o mai eficientă realizare a scopurilor și obiectivelor? Evaluarea te va ajuta să vezi cum au mers lucrurile și care sunt aspectele ce se cer a fi îmbunătățite. Obiectivul evaluării este de a afla la ce etapă te afli și ce rezultate ai atins până acum în cadrul proiectului. Nu avem nici o îndoială referitor la puterea lui Isus, El le știe pe toate; și ucenicii (în special Marcu, care probabil a fost martor la acel eveniment) au știut că fiecare dintre cei prezenți au mâncat deoarece, la sfârșit, s-a făcut o evaluare. (Marcu 6:42)

8. Continuitatea

Multe dintre proiectele destinate lucrării eșuează din motiv că nu au continuitate. Acest aspect este foarte important deoarece permite liderilor să verifice dacă oamenii într-adevăr au învățat ceva și dacă viețile lor au fost schimbate ca rezultat al proiectului. Pentru a-i ajuta pe oameni să învețe și să pună în practică cele învățate, trebuie să ne asigurăm că acțiunile noastre vor avea un caracter continuu.

Holera, de exemplu, este o boală care omoară în mod constant oameni în întreaga lume. Măsuri simple de igienă ne ajută să evităm această maladie. Bisericile trebuie să ofere oamenilor posibilitatea de a exersa aceste măsuri iar și iar până când ei învață să facă acest lucru de

unii singuri. Este cunoscut faptul că exersarea în mod constant și continuitatea în acțiuni au ajutat comunitățile să prevină și să reacționeze adecvat la asemenea maladii distrugătoare. Continuitatea este ceea ce urmează după implementarea propriu-zisă a lucrării.

CAPITOLUL III

TRANSFORMAREA BISERICII ȘI A COMUNITĂȚII

Ce diferență aducem în comunitate, ca și creștini, atunci când facem o lucrare? Suntem noi oare agenți ai schimbării în comunitate? Aceste întrebări le punem atunci când vorbim despre transformarea comunității, iar la baza acestei transformări stă biserica. Cum putem noi, creștinii, să facem o diferență în lume? Ce probleme are comunitatea din jurul nostru? Cum le putem rezolva?

În prezent biserica se confruntă cu numeroase probleme: sărăcia, malnutriția, analfabetismul, violența juvenilă, șomajul, virusul HIV / SIDA și alte maladii; lipsa apei potabile, migrația, corupția, exploatarea minorilor în câmpul muncii, traficul de ființe umane, producția agricolă slabă, lipsa instruirii pentru o meserie – fără a le mai menționa pe altele care ne afectează comunitățile. Ca și biserică, putem face ceva în acest context? Să vedem câteva dintre opțiunile pe care le avem.

EVOLUȚIA PROGRESIVĂ A RĂSPUNSULUI CREȘTINILOR LA NEVOILE OAMENILOR

În circumstanțe normale, pentru oamenii care n-au fost instruiți, formați sau nu au avut experiența unei lucrări holistice este dificil să se implice în transformarea comunității printr-o proclamare și demonstrare echilibrată. Experiența noastră demonstrează că creștinii trebuie să înainteze, să crească în răspunsurile lor la nevoile oamenilor. Procesul nu este unul linear în totalitate; fiind creștini, noi credem în suveranitatea lui Dumnezeu care, prin puterea Duhului Sfânt, poate mișca pe oricine pentru a fi un ambasador al Evangheliei văzută ca întreg, pentru fiecare persoană, văzută tot ca și întreg. Oricum, în mod firesc, majoritatea creștinilor înaintează pe calea unei lucrări complexe prin următorii pași:

1. Rugăciune
2. Ajutor de urgență
3. Asistență socială instituționalizată
4. Dezvoltare comunitară
5. Misiune holistică

Ca și orice altă dovadă a revitalizării bisericii și lucrarea holistică începe cu rugăciune. Rugăciunea este mijlocul care trezește sensibilitatea oamenilor față de nevoile celorlalți. Când biserica se roagă pentru nevoile celorlalți cultivă nu doar caracterul de mijlocitor, dar și un spirit activ care îi mobilizează pe credincioși să facă ceva pentru cei care suferă.

Cloud era un enoriaș dintr-o biserică de pe coasta de vest a Americii care privea știrile despre un cutremur devastator ce a distrus o mare parte din Guatemala în 1976. A auzit deseori istorioare despre creșterea bisericii în acea țară și el a început să se roage. Seri de-a rândul i-a invitat pe pastorul și pe prietenii lui din biserică să se roage pentru victimele cutremurului din Guatemala. Rugăciunea și mijlocirea l-au determinat să facă ceva. Câteva luni mai târziu, Cloud făcea parte dintr-o echipă de lucru care a mers în Guatemala pentru a ajuta la reconstrucția caselor în unele zone afectate ale țării.

Mulțumită lucrării de intervenție din Guatemala, Cloud i-a cunoscut pe liderii locali care lucrau cu văduvele și orfanii, victimele unui război civil continuu în acea țară. El a văzut suferința lor și, în colaborare cu mai mulți prieteni din biserica lui din America, a început să susțină în mod organizat orfanii din centrul Guatemalei. În acest scop, a fost inițiat orfelinatul „Hogar del Niño” unde, sub îngrijirea liderilor naționali, erau plasați copiii orfani și vulnerabili, victime ale războiului.

Însă munca de la orfelinat a scos la iveală multe alte probleme sociale cu care se confruntau copiii și familiile lor în această parte a țării. Directorul orfelinatului, medic de profesie, a realizat că asistența

instituționalizată, deși simbol al grijii creștine și al mărturiei, nu s-a îndreptat către cele mai acute nevoi ale comunității în care acei copii, eventual, s-ar fi întors și ar fi locuit. Din acest motiv, bisericile din comunitățile învecinate au pornit inițiative de dezvoltare. Aceste inițiative, conduse de către biserica din Guatemala, au continuat să fie susținute de către credincioșii care, asemenea lui Cloud, au crezut în importanța transformărilor sociale și a dezvoltării comunității, bazate pe implicarea bisericii.

Acum, biserica din zona Verapaz este un exemplu de lucrare holistică. Bisericile cresc, comunitățile se schimbă și numele lui Hristos este înălțat pentru puterea aducătoare de schimbare care transformă indivizi, comunități și societăți nu doar pentru prezent dar și pentru eternitate.

PROCESUL DE MISIUNE HOLISTICĂ PRIN DEZVOLTAREA COMUNITARĂ BAZATĂ PE BISERICĂ

CONCEPTE DE BAZĂ

Agențiile de serviciu comunitar deseori se autointitulează „Agenții de dezvoltare”. Cu toate acestea, există puține instituții care într-adevăr aplică conceptul de dezvoltare în sens larg. Din cauza lipsei de claritate în ceea ce privește obiectivele și domeniile de acțiune în care se desfășoară diferite tipuri de servicii comunitare, se interpretează în mod eronat conceptul de dezvoltare. Iată de ce este important să definim clar diferențele care există în aceste servicii comunitare. Tipurile de servicii, adesea confuze, fără a fi foarte bine delimitate, sunt legate în general de ideea de ajutor, asistență socială și dezvoltare. Aceste trei aspecte sunt definite după cum urmează:

AJUTOR DE URGENȚĂ

Prima dimensiune a serviciului comunitar este cea de ajutor de urgență. Acesta are următoarele caracteristici:

- a. **OBIECTIVUL PRINCIPAL:** de a răspunde la nevoia resimțită sau la o situație de urgență prin acțiuni care sunt menite să soluționeze problema pe moment.
- b. **MECANISMUL SERVICIULUI:** ajutor la momentul oportun, căutare și salvare, ajutor material.
- c. **NATURA PROIECTELOR:** Proiecte cu răspuns pe termen scurt și ajutor oferit tot pe termen scurt. Proiectele se adresează unui grup determinat, într-un moment determinat și, în general, oferă un singur tip de ajutor.
- d. **EXEMPLE DE ACȚIUNI DE AJUTOR:** Cel mai frecvent ajutor este distribuirea de haine, donații financiare, de alimente și bunuri ca răspuns la dezastre naturale sau la tulburări sociale sau politice. În această categorie poți găsi echipe de medici sau, de asemenea, și echipe care ajută la reconstrucții.
- e. **PARTICIPAREA COMUNITĂȚII:** În asemenea cazuri, comunitatea dezvoltă o atitudine pasivă, având doar rolul celor care primesc. Ca rezultat, comunitățile tind să nu își asume responsabilitatea pentru nevoile lor.
- f. **PARTICIPAREA DONATORILOR:** Donatorii și angajații organizațiilor, tehnicienii sociali își asumă rolul de supervizori, prin urmare, ei distribuie ajutorul conform listelor sau chiar mai rău, prin intermediul instituțiilor guvernamentale.

PROIECTE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Asistența socială se deosebește de acțiunile de ajutor de urgență din punct de vedere al duratei și al gradului de continuitate. Principalele caracteristici ale proiectelor de asistență socială sunt:

- a. **OBIECTIVUL PRINCIPAL:** Grija pentru cei aflați în suferință, oferită prin intermediul instituțiilor de ajutor social care izolează pe acești oameni de mediul lor social, politic și economic.

- b. MECANISMELE SERVICIULUI: Ajutorul social se desfășoară prin intermediul proiectelor concepute de către experți, fără a fi consultată comunitatea.
- c. NATURA PROIECTELOR: La scară largă, proiectele sunt costisitoare și complexe. Au nevoie de personal suplimentar pentru a fi concepute și implementate. În general, proiectele sunt replici ale altor proiecte, adaptate la nevoile locului.
- d. EXEMPLE DE PROIECTE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ: Cele mai frecvente sunt: clinici, cămine de bătrâni, spitale, orfelinate, școli speciale, centre de adăpost etc.
- e. PARTICIPAREA COMUNITĂȚII: Ca și în ajutorul de urgență, comunitatea are o poziție pasivă, cea de a primi. De asemenea, în multe cazuri, proiectele de ajutor social neglijează comunitatea la scară largă deoarece ei se dedică unor grupuri specifice de nevoiași din comunitate.
- f. PARTICIPAREA DONATORILOR: Chiar dacă în proiectele de asistență există un contact mai mare între donatori și beneficiari, relația este una de tip paternalist. Chiar și așa, agențiile donatoare și angajații de la fața locului tind să preia controlul asupra resurselor financiare și asupra distribuirii serviciilor.

PROGRAME DE DEZVOLTARE

Al treilea tip de servicii comunitare se implementează prin inițiativele de dezvoltare comunitară bazate pe biserică. Dezvoltarea comunitară poate fi definită în felul următor:

- a. PRIMUL SCOP AL DEZVOLTĂRII: Crearea condițiilor de dezvoltare complexă pentru întreaga comunitate cu participarea activă a comunității și cu inițiativă maximă din partea acesteia.
- b. MECANISMELE SERVICIULUI: Programe inițiate de comunitate și etape ale proiectelor implementate în intervale scurte și

- medii, având drept scop realizarea obiectivelor de transformare a comunității pe termen lung.
- c. **NATURA PROIECTELOR:** Proiectele de dezvoltare au o trăsătură distinctă – la scrierea lor, cel mai important element este participarea comunității la identificarea problemelor. Proiectele, pentru că fac parte din programul de dezvoltare, sunt scurte, ușor de gestionat, nu sunt costisitoare, sunt mai flexibile și au un vădit caracter participativ.
  - d. **EXEMPLE DE PROGRAME DE DEZVOLTARE:** Cele mai reușite programe de dezvoltare se încadrează în 5 categorii principale: securitatea alimentară, educația completă, promovarea sănătății, generarea de venituri și dezvoltarea infrastructurii.
  - e. **PARTICIPAREA COMUNITĂȚII:** Deoarece proiectele de dezvoltare sunt pentru comunitate și sunt create de către aceasta și „nu în numele comunității”, comunitatea este activă participând la toate etapele: conducere, luarea de decizii, planificare și implementare. Biserica este cea care monitorizează o astfel de interacțiune și devine centrul transformării comunității.
  - f. **PARTICIPAREA DONATORILOR:** În programele de dezvoltare, donatorii și tehnicienii sociali își asumă rolul de facilitatori. Aceștia devin consilieri de logistică și financiari ai comunității.

DEZVOLTAREA BAZATĂ PE BISERICĂ, CA PROCES DE MISIUNE INTEGRATĂ

Cum răspunde biserica ta la nevoile membrilor ei? Bazându-ne pe conceptele anterioare, putem vedea că procesul de dezvoltare nu este în mod necesar un proces de elaborare de proiecte. Procesul de dezvoltare constă în a avea comunități care să caute să-și rezolve nevoile identificate, așa cum ea însăși le-a perceput. Din această perspectivă, procesul de dezvoltare începe prin identificarea participativă a nevoilor pe plan local chiar de către comunitatea însăși.

Rolul central în acest demers îl are biserica prin: (a) reprezentarea comunității, (b) ascultarea comunității și (c) mobilizarea comunității.

Din moment ce membrii comunității și-au identificat nevoile (limitele) și resursele (realizările) perspectiva lor va fi mai clară decât la început. Și aceasta pentru că procesul le permite să-și recunoască și să-și prioritizeze nevoile. După ce au fost identificate nevoile și resursele, pasul următor este prioritizarea lor.

Prioritizarea nevoilor și resurselor cere identificarea acelor probleme de care trebuie să se țină cont într-un mod secvențial. Problemele care ar trebui să fie rezolvate imediat cu resurse existente sau resurse externe, trebuie să fie abordate primele, iar după aceasta comunitatea va putea aborda acele probleme care au nevoie de soluții pe termen lung.

Odată ce comunitatea și-a priorizat nevoile și resursele, rezidenții, ajutați de către facilitatorii de dezvoltare, determină dacă este sau nu necesară implementarea proiectului care implică resurse locale sau externe. Aceasta era etapa preferată a celor mai mulți „vânzători de dezvoltare” deoarece pentru mulți furnizori de servicii sociale (nu și de dezvoltare), proiectele constituie mijloacele lor de existență, dar nu căile de satisfacere a nevoilor detectate în și de către comunitate. Nu același lucru îl putem spune despre biserica locală; atunci când comunitatea și-a identificat nevoile și resursele și le-a priorizat, ceea ce urmează de făcut, cu facilitarea bisericii locale, sunt planurile pe care biserica și membrii comunității le pot implementa spre beneficiul comunității.

Atunci când comunitatea face un proiect, desfășurarea lui nu înseamnă sfârșitul procesului de dezvoltare. Din contră, elaborarea proiectului este doar jumătatea distanței din procesul de dezvoltare participativă. Implementarea presupune colaborarea din partea comunității, consilierilor de logistică, facilitatorilor și asistenților administrativi ai proiectului. La fiecare etapă de executare a proiectului, participanții trebuie să aplice mecanisme adecvate de

evaluare, de reactualizare și de monitorizare. Această ultimă etapă are caracter continuu și permanent. Ea nu trebuie să se limiteze doar la obșnuitul control financiar și cel al calității.

Pe lângă controalele necesare, menționate mai sus, bisericile și comunitățile ar trebui să-și stabilească mijloacele prin care vor evalua în permanență impactul eforturilor de dezvoltare în comunitate la scară largă (cultură, economie, valori, organizare etc.). Chiar și atunci când proiectul a fost conceput într-un mod exemplar și răspunde perfect nevoilor comunității, acesta trebuie evaluat în permanență pentru a stabili dacă proiectul ar trebui continuat, anulat, modificat sau repetat.

Cea mai mare importanță o are evaluarea impactului spiritual a inițiativei în viața comunității. Nu e de nici un ajutor să-i scoți pe oameni din mizeria lor dacă, la sfârșitul zilei, noi nu suntem în stare să scoatem mizeria din acești oameni. Cu alte cuvinte, o viață îmbelșugată în Hristos nu este în primul rând materială. O viață îmbelșugată începe, continuă și sfârșește cu perspectiva veșniciei. În acest proces, biserica este responsabilă nu doar de prosperitatea economică și socială a comunității, dar de asemenea (ceea ce este esențial) și de dezvoltarea spirituală și de pacea și bunăstarea întregii comunități.

Acest concept al transformării integrale îl găsim în porunca lui Dumnezeu către poporul Său de pe timpul când trăia în exilul babilonian:

„Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, către toți prinșii de război pe care i-am dus din Ierusalim la Babilon: „Zidiți case și locuiți-le; sădiți grădini și mâncați din roadele lor! Luați-vă neveste și faceți fii și fiice; însurați-vă fiii și măritați-vă fetele, să facă fii și fiice, ca să vă înmulțiți acolo unde sunteți și să nu vă împruținați. Urmăriți binele cetății în care v-am dus în robie și rugați-vă Domnului pentru ea, pentru că fericirea voastră atârnă de fericirea ei!” (Ieremia 29:4-7)

1. Care este răspunsul bisericii tale la nevoile comunității?
2. Discută în grup câteva idei pentru a mobiliza biserica ta să treacă la următorul nivel.
3. Care sunt principalele piedici cu care te confrunți pentru a trece la următorul nivel?

CAPITOLUL IV

DEZVOLTAREA HOLISTICĂ A COPILULUI

De ce este important copilul în viața bisericii?

Există câteva motive pentru care copilul este prioritar în biserică și în comunitate.

- Copilul reprezintă viitorul bisericii și al comunităților.
- Eșecul de a investi în copil va avea un impact negativ asupra capacității de dezvoltare a societății.
- Copiii au un potențial enorm pentru dezvoltare.
- Părinții, comunitatea, biserica, organizațiile guvernamentale și cele neguvernamentale pot îndeplini multe nevoi de dezvoltare pentru copii.
- Asemenea unei pietre prețioase, implicarea în diferite etape de dezvoltare ale copilului va da, în mod sigur, un adult creștin responsabil, împlinit și activ.
- Familiile, societatea și biserica ar trebui să înțeleagă că dezvoltarea potențialului copilului este vitală.
- Copiii au nevoi fizice, spirituale, sociale, emoționale și intelectuale diferite de cele ale adulților.
- Când biserica promovează dezvoltarea copiilor înseamnă că își asumă angajamentul pentru viețile copiilor.
- Dezvoltarea copilului este un proces de schimbare prin care acesta poate atinge potențialul spiritual, fizic, mental, emoțional și social pe care Dumnezeu l-a pus în el.
- Dezvoltarea tuturor acestor dimensiuni trebuie să se facă simultan și acest lucru trebuie văzut ca un proces continuu.

Câteva date din realitatea actuală:

- Copiii sub 15 ani reprezintă 40% din totalul populației țărilor dezvoltate.

- 35.000 de copii sub 5 ani mor zilnic din cauza foamei sau a malnutriției.
- Milioane de copii trăiesc pe străzi.
- 10 milioane de copii din lume practică în mod forțat prostituția.
- Între 100 și 200 de milioane de copii sunt forțați în prezent să lucreze cu prețul educației lor și a dezvoltării personale.
- 15% din copiii străzii au încercat drogurile.
- 2 milioane de copii mor anual din cauza lipsei vaccinurilor de imunizare.
- În fiecare an 500.000 de copii orbesc din lipsa vitaminei A.
- Sunt 4 milioane de copii cu handicap de pe urma războaielor.

Aceste date ar trebui să ne facă să reflectăm la realitatea socială a copiilor din țările unde avem o lucrare. Atâta timp cât copiii reprezintă unul dintre cele mai vulnerabile grupuri din societate și atâta timp cât porunca biblică este „să cercetăm pe orfani ... în necazurile lor” (Iacov 1:27), copiii trebuie să fie o prioritate clară în lucrarea oricărei biserici locale.

Cele evidențiate mai jos pot fi luate în considerare în programul copiilor:

- Ajutor educațional și îndrumare didactică.
  - Urmărește progresul în educația copiilor.
- Sănătate și Nutriție.
  - Promovează sănătatea copilului.
  - Oferă condiții bune de trai oriunde se oferă îngrijire copiilor: dușumele potrivite și curate, apă curată, băi etc.
- Educație pentru îngrijirea sănătății și pentru dezvoltarea abilităților.

- Îmbunătățiri sociale.
  - Încurajează-i pe copii să-și rezolve problemele și să-și atingă scopurile împreună.
  - Menține oportunități în care copiii să păstreze contactul cu alți copii în cadrul unor tabere, zile speciale, excursii cu cortul, activități recreative ș.a.
- Îmbogățire emoțională.
  - Încurajează-i pe copii să-și exprime emoțiile prin artă, muzică, desen, teatru și alte activități.
  - Ascultă-i pe copii și apreciază ceea ce au ei de zis.
- Formarea valorilor spirituale.
  - Înserează mesajul Evangheliei în fiecare program și activitate de o manieră culturală potrivită.
- Responsabilitate parentală
  - Promovează responsabilitatea părinților față de grija pentru copii, grija pentru dezvoltarea lor și creează o comunitate prietenoasă față de copii.
- Proverbe 22:6 îi învață pe părinți despre responsabilitatea de a genera tinerilor dorința pentru lucrurile spirituale.
- Efeseni 6:1-4 îi încurajează pe părinți să-i crească pe copii “în mustrarea și învățătura Domnului”.
- Coloseni 3:21 îi învață pe părinți să nu-i facă pe copii să-și piardă nădejdea.
- Copiii în mediul lor
  - la în considerare contextul social, politic și istoric al comunității lor.
  - Copiii nu ar trebui văzuți separat de contextul lor social. Orice efort de a avea o viață mai bună trebuie să se bazeze pe acest aspect.
- Copiii ca și mijlocitori
  - Trebuie să intervii împreună cu sau în numele copiilor și al familiilor lor la nivel local, național și internațional.

ANEXA

GENERARE DE FONDURI PENTRU LUCRĂRILE DE COMPASIUNE

de Trino Jara²

Înainte de a ne gândi la orice activitate de generare de fonduri în biserică, trebuie să știm ce spune Biblia despre nevoia creștinilor de a practica și de a împărtăși dragostea creștină. Este acel fel de dragoste care ne face să dăruim. Biblia spune în 1 Ioan 4:8 că Dumnezeu este dragoste. El ne-a arătat dragostea Lui veșnică, așa precum ni L-a dat pe unicul Său Fiu, Domnul nostru Isus Hristos să moară pentru noi. Prin urmare, dacă biserica locală vrea să pună în aplicare activități pentru a genera fonduri și pentru a dezvolta programe pentru lucrări de compasiune, trebuie să se asigure că biserica este implicată în aceste patru practici de bază:

1. **Să practice dragostea sinceră:** Luca 9:1-2; Matei 10:5-8; 25:34-40; Fapte 4:32; 1 Tesaloniceni 4:9-12; Iacov 2:15-17; 1 Ioan 3:14-18; 1 Petru 3:8; 1 Timotei 5:8
2. **Să practice părtășia în dragoste unul față de altul:** Fapte 11:27-30; Romani 15: 26-27; 16:1-2; II Corinteni 8:16-23
3. **Să practice susținerea pastorilor și a credincioșilor din localitate:** 1 Corinteni 16:1-4; II Corinteni 9:15; Filipeni 2:25; 4:18; I Corinteni 9:13-14; Filipeni 4:10-17; I Timotei 5:17-18; II Corinteni 8:1-15.

---

² Trino Jara este coordonatorul Lucrării de Compasiune a Bisericii Nazarineanului pentru Comunitatea Statelor-independente. A lucrat pentru Lucrări de Compasiune în America Latină și în Africa, este formator internațional pentru Lucrarea de Compasiune a Bisericii Nazarineanului

4. **Să practice compasiunea ca stil de viață:** Ioan 13:35; Fapte 5:12-26; III Ioan 12.

IDEE PENTRU A GENERA FONDURI ÎN BISERICA LOCALĂ

Dacă biserica ta practică dragostea ca și stil de viață, va fi ușor să dezvolți activități de generare de fonduri. Pe măsură ce înaintezi în activitatea ta, amintește-ți întotdeauna proverbul: „Picătură cu picătură se umple oceanul”. Începe cu eforturi mici să strângi bani și resurse.

a.) Daruri obișnuite pentru lucrările de compasiune:

A oferi daruri este o practică obișnuită în biserică. Unele biserici încurajează acțiuni speciale pentru a face donații odată la trei sau la șase luni. Pastorul și comitetul local al lucrării de compasiune a bisericii au responsabilitatea de a estima suma care urmează să se strângă. O altă idee este de a pune o mică cutie de lemn într-un loc vizibil în biserică unde oamenii pot dona pentru lucrarea de compasiune. În acest caz, comitetul ar trebui să reamintească membrilor bisericii despre menirea acestei cutii. De asemenea, poți pune o cutie de carton într-un colț la biserică, îndemnându-i pe membrii bisericii să doneze alimente, haine și alte lucruri care ar putea fi utile pentru oamenii aflați în nevoi din biserică sau din comunitate. Acest lucru trebuie promovat în mod constant de către comitetul lucrării de compasiune.

b.) Competiții sportive:

Un alt mod de a obține resurse financiare este organizarea unor evenimente sportive: meciuri de fotbal, baschet, volei, tenis, handbal, maratoane etc. Organizarea unor asemenea evenimente este simplă:

- Organizează un comitet responsabil pentru concurs.
- Definește concursul sau competiția și categoriile de persoane care pot participa.

- Decide când și unde va avea loc competiția. Aceasta se poate desfășura timp de o zi sau de mai multe zile.
- Definește regulile și condițiile competiției. Pentru un concurs biblic trebuie să alegi carte din Biblie ca și bibliografie care trebuie studiată înainte.
- Decide și anunță premiile și ce locuri vor fi premiate. Premiile pot fi găsite în comunitatea ta. Cum poți obține aceste premii din partea comunității? Iată câțiva pași de urmat:
  - fă o listă a unor posibili donatori din comunitate, dispuși să ofere premii. Această listă poate conține numele tuturor oamenilor de afaceri, dar nu numai. Uneori este bine ca evenimentul să fie dedicat unei personalități din comunitate. Acest lucru îi motivează pe oameni să se implice și să ajute prin a oferi un premiu sau mai multe.
  - mergi în vizită la posibii donatori și explică-le detaliile competiției, încurajându-i să dea premii pentru această acțiune. Invită-i pe cei care au oferit premii să vină la finala evenimentului, aceștia ar trebui să înmâneze premiile învingătorilor.

c.) Masă la biserică:

O altă idee pusă în practică de către unele biserici este organizarea unei mese la biserică. Comitetul lucrării de compasiune poate organiza o masă de prânz după slujba de închinare. Iată câțiva pași de urmat:

- Fă un meniu. Ai două opțiuni: prima este de a avea o echipă care va pregăti mâncarea, implicându-i și pe membrii bisericii – aceștia pot aduce ingredientele necesare; cea de-a doua metodă este de a-i ruga pe membrii bisericii să aducă la biserică mâncare gătită.
- Începe prin a anunța evenimentul cu trei sau patru săptămâni înainte; invită-i pe oameni să participe.

- Echipa poate vizita familiile din biserică invitându-le să participe la masa festivă și să contribuie, oferind ingrediente sau mâncare gătită.
- Stabilește prețul și pregătește biletele pentru masă. Administratorul va fi responsabil de vânzarea билетelor pentru eveniment.
- Organizează o echipă de voluntari care să ajute la pregătirea și servirea mesei.
- Adună ingredientele și toate cele necesare pentru pregătirea mesei. Unele biserici dispun de bucătărie proprie, de oale, farfurii, tacâmuri, cești care pot fi folosite. Dacă biserica nu dispune de aceste lucruri, unii dintre membrii bisericii pot oferi cu titlu de împrumut cele necesare.
- Dacă ai ales să pregătești mâncarea, membrii bisericii te pot ajuta cu ingrediente, iar prepararea mâncării se poate face sâmbătă după amiază.
- În duminica următoare mulțumește tuturor participanților la eveniment și fă cunoscută suma de bani care s-a adunat în urma organizării acestui eveniment. Fă-i să simtă că au contribuit la aceasta, încurajându-i în felul acesta să se implice și în alte proiecte.

d.) Vânzări în curte

Aceasta este o minunată oportunitate de a strânge bani pentru un proiect. Oamenii donează haine și multe alte lucruri pe care nu le mai folosesc în casele lor, dar care pot fi de folos altora. Dacă ai haine sau alte lucruri în stare bună, de care nu mai ai nevoie sau cărora nu le găsești un rost, organizează vânzări în curte pentru a-ți finanța proiectul.

- Alege hainele și lucrurile care sunt în stare bună pentru a fi vândute și adu-le la depozitul Lucrării de Compasiune.

- Anunță cu câteva săptămâni înainte că urmează să aibă loc un eveniment la care poți cumpăra lucruri bune la prețuri avantajoase.
- Organizează o echipă de voluntari care poate ajuta Comitetul Lucrării de Compasiune să sorteze hainele și celelalte lucruri, să pună preț pe fiecare.
- Fă cunoscut evenimentul prin postere scrise de mână sau imprimate. Pune-le în locuri foarte vizibile și populate cum ar fi, de exemplu, magazinele. Poți, de asemenea, să faci invitații personalizate.
- Asigură-te că ai spațiul potrivit pentru un asemenea eveniment. Dacă e posibil, cu o zi înainte, vezi dacă toate lucrurile au preț și sunt etichetate. Asigură-te că tu și echipa de voluntari ajungeți suficient de repede pentru eveniment și că totul este gata pregătit.
- Administratorul va trebui să-și noteze toate încasările din vânzări.
- Alte câteva recomandări ar putea fi:
  - În unele locuri, dimineața de sâmbătă este cel mai bun timp pentru a organiza un asemenea eveniment.
  - Dacă biserica este aproape de o companie, organizează evenimentul în ziua de salariu.
  - Lasă-i pe oameni să cumpere lucrurile expuse și dă-le chitanțe; stabilește condițiile necesare. Nu uita să faci reduceri speciale.
  - Amenajează-ți un loc unde să vinzi cafea, ceai, biscuiți, prăjituri – și aceasta este o sursă de venit.

Nu uita: Succesul unei asemenea acțiuni depinde de cât de mult a fost promovat evenimentul în comunitate de către echipa de promotori a Lucrării de Compasiune.

Vânzări: invită enoriașii să susțină evenimentul aducând lucrurile pe care nu le mai folosesc și care pot fi vândute.

e.) Brutăria:

Este o altă idee pentru strângere de fonduri și pentru a începe un proiect care să se autofinanțeze. Ideea de a porni o brutărie a fost dezvoltată de către un grup de 10 femei de la Biserica Nazarineanului din San Pedro, Upala, Costa Rica. La început, s-au confruntat cu problema lipsei de fonduri pentru achiziționarea ingredientelor. Ele au făcut o listă cu ingredientele necesare pentru o prăjitură și au convenit să aducă fiecare câte un ingredient. În săptămâna următoare ele s-au adunat din nou, aducând ceea ce au promis. În acea zi au făcut o prăjitură delicioasă, dar au decis să n-o mănânce, ci s-o vândă bucată cu bucată. Cu banii câștigați au putut cumpăra mai multe ingrediente necesare nu pentru o prăjitură, ci pentru trei, pe care, de asemenea, le-au vândut. Imediat ce s-au vândut și acestea, doamnele s-au adunat din nou și de această dată au copt zece prăjituri pe care le-au oferit spre vânzare. Acum grupul de femei are o brutărie foarte prosperă, un venit suficient încât să-și ajute și familiile lor. Femeile din biserică au făcut un cuptor din pământ în care coc fursecuri și prăjituri pe care le vând în comunitate, iar venitul îl folosesc pentru a plăti salariul pastorului. Lucrarea de Compasiune pe plan local poate urma aceste exemple începând cu proiecte mici, cum ar fi prepararea și vânzarea de prăjituri sau biscuiți.

f) Cantina

În America Latină multe biserici evanghelice au o slujbă de sâmbătă seara, slujbe în timpul săptămânii și activitatea pentru tineri de sâmbătă seara. O biserică din Costa Rica a realizat că după fiecare slujbă mulți dintre membrii bisericii preferau să rămână pentru părtășie; liderii au decis să beneficieze de acest fapt și au inițiat un proiect – o cantină. Într-un spațiu nu prea mare de vizavi de biserică au aranjat mese și scaune. Au investit ceva bani pentru a cumpăra un grătar și o cafetieră și au început proiectul. Acum, după fiecare slujbă, membrii bisericii stau în cantină pentru discuții și părtășie. E un timp

excelent pentru părtășie. Acest loc a fost o binecuvântare de la început. Într-o zi guvernul a decis să construiască o clinică medicală lângă biserică. Biserica a văzut în acest lucru o minunată oportunitate pentru a-i sluji pe oamenii care vin la clinică dar, de asemenea, o ocazie pentru obținerea de venituri. În prezent, biserica are o cantină care îi deservește pe cei care vin la clinică, alăturându-se astfel la o minunată părtășie a membrilor bisericii.

g) Îngrijirea copilului

Aceasta este o posibilitate atractivă de a avea un proiect eficient care dezvoltă o lucrare pentru rezolvarea unor probleme serioase. Fără îndoială, multe biserici au resursele necesare pentru a începe un asemenea proiect. Biserica mea este o biserică minunată; a fost construită de o echipă de voluntari. Imediat după aceasta, biserica locală și-a propus provocarea de a construi un spațiu multifuncțional care ar reda atmosfera unei Școli Duminicale. Încetul cu încetul, biserica și-a dus la îndeplinire fiecare din obiectivele propuse. Spațiul lor multifuncțional acum este gata. După ce acesta a fost construit, liderii bisericii își făceau griji pentru alte lucruri importante, ei au spus: „Noi avem o biserică minunată și o clădire nouă pe care ne-a dat-o Dumnezeu, dar noi o folosim mult prea puțin în fiecare săptămână. Cum putem beneficia mai mult de pe urma acestor proprietăți folosindu-le la maxim pentru a ne ajuta comunitatea?” Răspunsul devine evident când au descoperit că unele femei din comunitate sunt mame singure care nu pot avea un serviciu deoarece nu au un loc sigur unde ar putea să-și lase copiii. Copiii mamelor care lucrau deseori se aflau în stradă fără nici o supraveghere. Biserica a început să evalueze dacă un centru de îngrijire a copilului ar fi un beneficiu pentru comunitate și pentru biserică.

Au descoperit că investind într-un asemenea proiect vor ajuta comunitatea și astfel au organizat un centru de îngrijire pentru copii; au cerut ca fiecare mamă să plătească săptămânal o mică sumă de

bani, să aducă ceva de mâncare, dar, de asemenea și haine pentru copii. Programul centrului era de la 6 dimineața până la 7 seara. Două doamne din biserică erau responsabile de finanțe. Mulți membri din biserică s-au oferit să fie voluntari în acest proiect.

În prezent, biserica nu doar că are grijă de copii, dar a început și sesiuni de consiliere pentru mame. Este o minunată oportunitate de a dezvolta o lucrare utilă. Dacă biserica are un spațiu pentru școala duminicală și oamenii au chemare pentru lucrarea cu copiii, acest lucru poate fi posibilitate extraordinară de a soluționa probleme serioase existente în comunitate. Sunt prea puține locuri unde mamele își pot lăsa copiii în siguranță. Pentru a soluționa această problemă, va trebui să faci următorii pași:

- Aplică un chestionar pentru a vedea dacă un asemenea proiect este o necesitate. Fă o evaluare pentru a vedea dacă centrul de îngrijire pentru copii va genera suficienți bani pentru a acoperi cheltuielile cu salariile și întreținerea.
- Obține toate aprobările necesare de la autorități.
- Fă rost de lucrurile absolut necesare: saltele, dotări la bucătărie, jucării, primul ajutor pentru copii.
- Găsește o echipă de lucrători. Numărul lor depinde de numărul copiilor. Potrivit regulilor, un adult poate îngriji între 10 și 12 copii. Salariile angajaților vor fi plătite din contribuția mamelor.
- Stabilește responsabilități pentru angajați; fă o listă cu responsabilitățile de plată, făcute săptămânal de către mamele care beneficiază de centrul de îngrijire pentru copiii lor; ele trebuie să se angajeze să-și ia copiii de la centru la sfârșitul programului.
- Organizează o echipă de voluntari, în mod special dintre aceia care sunt implicați la Școala Duminicală. Ei te pot ajuta, jucându-se cu copiii sau citindu-le istorioare biblice.

- Este, de asemenea, o minunată oportunitate de a începe o lucrare cu femeile. Unele dintre ele suferă din cauza abuzului sexual sau fizic, altele au fost abandonate de soții lor alcoolici sau dependenți de droguri. Unele femei sunt stresate pentru că sunt nevoite să lucreze în două ture. Aceste mame nu au timp să se bucure de viața lor; există studii care au demonstrat că persoana care îl abuzează cel mai mult pe copil este mama, mai ales când aceasta este obosită sau stresată din cauza serviciului.

h.) Agricultura

Este o metodă bună de a genera fonduri în zone rurale. Există mai multe posibilități, menționăm două dintre ele: ferma de animale și ferma agricolă.

- A. Ferma de animale: un grup de oameni a cumpărat pui, i-a hrănit, i-a crescut și apoi i-au vândut, obținând un profit bun. Pentru proiectul următor, au cumpărat doi porci și au procedat la fel.
- B. Ferma agricolă:
  - Grupul evaluează de câți bani e nevoie pentru a investi în semințe și în lucrările agricole.
  - Odată făcută evaluarea, grupul se poate adresa membrilor bisericii cu rugămintea de a contribui fiecare cu ceva resurse sau de a face muncă de voluntar pentru fermă.
  - Grupul trebuie să întocmească un plan de lucru.

Isus a poruncit ca ucenicii Lui să aibă o relație specială cu săracii acestei lumi. Biserica Lui ar trebui, să se dedice îngrijirii, hrănirii, îmbrăcării și adăpostirii celor săraci și marginalizați. Prin întreaga Biblie și prin trăirea și exemplul lui Isus, Dumnezeu se identifică cu săracii și-i ajută pe cei asupriți, și pe cei din societate care nu pot vorbi în numele lor. În același mod, și noi suntem chemați să ne identificăm cu cei săraci și să fim solidari cu ei.

Lucrarea de compasiune include acte de caritate și totodată un efort de a asigura șanse, egalitate și dreptate pentru cei săraci. Responsabilitatea creștinilor pentru cei săraci este un aspect esențial al vieții fiecărui credincios care caută o credință care lucrează prin dragoste.

În această carte vei găsi resurse pentru lucrarea de compasiune și răspuns la întrebarea cum biserica ta poate transforma comunitatea. Include principiile de bază ale compasiunii, lucrarea holistică în biserica locală, transformarea bisericii și a comunității și dezvoltarea holistică a copilului.